BIJLAGE 1B
Financieel overzicht en toelichting projecten

Bijlage 1: Toelichting projecten

Wij stellen voor de genoemde projecten in 2023 uit te voeren. De aangegeven projectnummers zijn terug te vinden op de meerjarenplanning REAL 2023-2025 (bijlage 2, deel II).

Wegen/OV

Incidenteel: Aanvulling kredieten 2022 diverse projecten (prijsstijgingen)

In 2022 zijn de prijzen in de weg- en waterbouwsector explosief gestegen. U bent hierover geïnformeerd middels een collegevoorstel (MP:68268-2022, collegebesluit 23 augustus 2022). Dit heeft ook geresulteerd in een indexatie van het wegenonderhoudsbudget van 2023 van 15%.
De uitvoering van veel projecten is in 2022 vertraagd. U bent hierover geïnformeerd middels een collegevoorstel (MP: 103214-2022, collegebesluit 13 december 2022). De uitvoering van deze projecten is doorgeschoven naar 2023 met tot gevolg dat door de stijgende prijzen de in 2022 vrijgemaakte budgetten niet meer geheel toereikend zijn. Hieronder is project is aangegeven welke aanvullende kredieten noodzakelijk zijn. Het totaalbedrag is opgenomen als incidentele investering in 2023.

Vakgebied	Project	Budget 2022	Aanvulling 2023
Wegen	Dikbroeken-oost	[redacted]	[redacted]
Wegen	Begoniastraat Nieuw-Buinen		
Wegen	Parklaan (parallelweg 28 t/m 60) Nieuw Buinen		
Wegen	Parklaan, Nieuw-Buinen (fase 2)		
Wegen	49e Laan Valthermond		
			€ 115.000,-
OV	Begoniastraat (2/3e weg – Parklaan) Nieuw Buinen	[redacted]	[redacted]
OV	Parklaan, Nieuw-Buinen (fase 2)		
			€ 6.040,-

519: Verbetertraject voetpaden gehele gemeente (1/4)

De meerjarenplanning voorziet (nog) niet in planmatig onderhoud van voetpaden. Jaarlijks worden op basis van meldingen en onze inspecties de meest noodzakelijke gedeelten herstraat.
Het college heeft vorig jaar aan de raad toegezegd (MP: 69863-2022, collegebesluit 4 oktober 2022) alle gemeentelijke voetpaden te inspecteren en in het voorjaar van 2023 te komen met een totaallijst van te onderhouden voetpaden, waarna een meerjarig herstelprogramma wordt opgesteld. De inspecties zijn inmiddels afgerond en binnenkort wordt met de portefeuillehouder de eerste resultaten besproken.
Om een eerste herstelfase te financieren maken wij in dit voorstel een bedrag van [redacted] vrij uit wegenonderhoud. Vanuit de aanleg van glasvezel (Deltafiber) is ook € 62.500,- degeneratievergoeding beschikbaar. Totaalkrediet komt daarmee op [redacted]

227: Zuiderdiep/Hoofdstraat (D. Mweg – Noorderstr.) deelkrediet
Dit jaar zou de reconstructie van het Zuiderdiep/Hoofdstraat, tussen de Drentse Mondenweg en de Noorderstraat, in Buinerveen/Nieuw-Buinen worden uitgevoerd.
De gemeenteraad heeft donderdag 20 april 2023 het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) vastgesteld (MP: 11479-2023). Ook de twee scholen in Buinerveen/Nieuw Buinen West maken onderdeel uit van het IHP en komen als eerste aan bod voor nieuwbouw. Het is de bedoeling de twee scholen onder te brengen in één nieuw gebouw met alle noodzakelijke voorzieningen. Waar dit nieuwe gebouw komt is nog niet bekend. Dit kan een bestaande schoollocatie zijn of een geheel nieuwe locatie.
In de reconstructieplannen zijn verkeersmaatregelen opgenomen. Bij de scholen worden onder meer de rijbanen afgebogen en wordt een fietsoversteek gecreëerd. Deze maatregelen vormen een belangrijk onderdeel van het inrichting van de nieuwe weg. Nu de scholen overgaan naar één (wellicht nieuwe) locatie, moeten wij deze maatregelen gedeeltelijk aanpassen. Dit kan gevolgen hebben voor de gehele weginrichting. Met het college is afgestemd deze reconstructie dit jaar niet uit te voeren. De aanwonenden zijn daarover schriftelijk geïnformeerd.
De financiering van dit project is groter dan het jaarlijkse wegenonderhoudsbudget. In 2021 en 2022 zijn al gefaseerd kredieten ter beschikking gesteld. Ook in het investeringsprogramma van 2023 is weer een bedrag voor financiering van dit project opgenomen.
Inmiddels is voor dit project meerdere subsidies verkregen. Wij kunnen deze nog niet definitief meenemen als budget, omdat de (verkeers)maatregelen waarschijnlijk op enkele onderdelen moeten worden aangepast. Het doorschuiven van het project naar 2024 brengt de subsidies niet in gevaar.

202/107 : Zuiderdiepen Valthermond en 2e Exloërmond (rode kruisingen)
De wegkruisingen in de wegvakken 202: Zuiderdiep (Valtherblokken - Vrijheidslaan) Valthermond en 107: Zuiderdiep (Nijverheidsstraat – Drentse Mondenweg) zijn voorzien van een rode asfaltdeklaag. Nadeel van rood asfalt is dat dit wat sneller verschraald dan zwart asfalt. Bij de laatste inspecties is duidelijk te zien dat veel steenslag loslaat. Dit zorgt voor gaten in het wegdek met de bijbehorende lawaaioverlast. Dit project voorziet in het aanbrengen van een nieuwe rode deklaag op deze kruisingen. Door beide projecten in één keer uit te voeren verwachten wij een aanbestedingsvoordeel te kunnen behalen.

243: Buinerweg (Dorpstraat - komgrens) Ees
De gemeente ontvangt regelmatig klachten over het (fiets)comfort van deze weg. De voegwijdte tussen de stenen is groot en de klinkers zijn slecht van kwaliteit. Ook het hoofdriool is aan vervanging toe. Om een goede afstroming te waarborgen wordt een nieuw riool gelegd onder de wegverharding. Binnen het project het groen verbeterd door enkele bomen te vervangen.

177: Fietspad Zuiderdiep (49e Laan – D. M'weg) Valthermond
Dit asfaltfietspad kampt met wortelopdrukking en zeer veel oneffenheden en staat al jaren op de meerjarenplanning. Grote delen van het fietspad langs het Zuiderdiep in Valthermond zijn reeds omgevormd naar een betonpad. Wij stellen voor dit jaar dit (laatste) deel aan te pakken.
Het is wenselijk het fietspad te verbreden naar een (toekomstbestendige) breedte van 3 meter. Bij de uitwerking van het project zullen wij onderzoeken of de gewenste verbreding fysiek mogelijk is. Vanwege deze verbreding wordt naast wegenbudget ook GVVP-budget vrijgemaakt voor dit project. Er wordt nog gezocht naar een subsidie voor verbreding van het fietspad, maar op dit moment is daar nog geen zicht op. Mocht er

subsidie beschikbaar komen, dan zal de bijdrage van het GVVP-budget terugvloeien naar de algemene post voor GVVP-maatregelen en met het investeringsvoorstel 2024 toegekend worden aan andere GVVP-doeleinden.

159: Fietspad 1e Exloërmond (Exloërveen – inrit huisnr. 20)
De laatste jaren verslechtert het asfaltfietspad langs 1e Exloërmond aanzienlijk. Veel heeft te maken met de veenachtige ondergrond (slechte draagkracht). Dit resulteert in meerdere kuilen, scheurvorming en een 'golvend fietspad'.
Wij stellen voor een eerste gedeelte om te vormen naar betonfietspad. Door de plaatwerking wordt de ondergrond minder belast. Daarmee komt de schade veel minder snel terug.

145: Albertus Zefatweg (Melkweg – Odoornerweg) Valthe
Aan deze parallelweg van de Hondsrugweg staan enkele woningen, maar wordt vooral gebruikt als fietspad. De asfaltverharding is slecht. De asfaltlagen zijn niet goed met elkaar verbonden. Door scheurvorming laten geregeld delen van de deklaag los, met gaten in het asfalt tot gevolg. Dit is erg hinderlijk voor fietsers.
Middels het aanbrengen van een nieuwe deklaag kunnen we er weer een goed fietspad van maken. Daarbij wordt het gedeelte dat bereden wordt door auto's ingericht als fietsverblijfgebied en voorzien van een rode deklaag. Deze verkeerscomponent wordt gedekt uit het project 'snelfietsroute Borger-Emmen'.

518: Stroetendijk (N374 – 350 m' t.n.v. Strengenweg) Borger
Dit gedeelte van de Stroetendijk is erg slecht. Het is een belangrijke aan- en afvoerroute voor enkele boeren. Spoorvorming van meer dan 15 centimeter is geen uitzondering. Het project voorziet in het herstraten van de bestaande klinkers op een nieuwe fundering. Hierdoor worden toekomstige verzakkingen voorkomen.
Met de gemeenteraad is afgesproken dat jaarlijks ca € 400.000,- wordt geïnvesteerd in plattelandswegen. Dit project voorziet hierin.

515: Laan 1917 (Noorderdiep – Zuiderdiep) Valthermond
Laan 1917 is één van de vele woonstraten tussen het Noorderdiep en Zuiderdiep. De asfaltverharding is goed tot matig en vereist nagenoeg geen onderhoud. De naastgelegen molgoten zijn echter erg verzakt. Dat levert naast waterafvoerproblemen (water op straat) ook gevaarlijke situaties op voor fietsers.
Wij stellen voor de goten op te nemen en te herstraten op een nieuw aan te brengen fundering.

181: Musselweg (Kavelingen – komgrens) Valthermond
De Musselweg is een belangrijke verbindingsweg tussen Valthermond en 2e Valthermond/Zandberg. Ook ontsluit de weg binnen de bebouwde kom enkele woonwijken. De asfaltverharding is goed tot matig en vereist nagenoeg geen onderhoud. De naastgelegen molgoten zijn echter erg verzakt. Dat levert naast waterafvoerproblemen (water op straat) ook gevaarlijke situaties op voor fietsers.
Wij stellen voor de goten op te nemen en te herstraten op een nieuw aan te brengen fundering.

247: Vrijheidslaan (Zuiderdiep – Noorderdiep) Valthermond
Het project voorziet in het herstraten van de verzakte molgoten langs de weg, het verbeteren van de trottoirbanden en het herstraten van de aanliggende voetpaden.
Het project staat al enkele jaren op de meerjarenplanning, maar haalt vanwege prioritering steeds niet de uitvoeringslijst. Wij willen voorstellen het project alsnog dit jaar uit te voeren. Binnen het project wordt de kruising met de Rooilaan voorzien van een plateau, conform 30-km inrichting. Deze verkeerscomponent wordt gedekt uit het GVVP. In combinatie wordt ook de openbare verlichting omgebouwd naar LED. Ook het Groen wordt waar nodig verbeterd als vanuit groenproject 943.

160: Hoofdstraat Odoorn (Zuidelijk komportaal)
Het bebouwde kom portaal in de Hoofdstraat Odoorn (nabij de Gentiaan) bestaat uit een gedeelte klinkerverharding in de asfaltweg. Het straatwerk is door de tijd en de intensieve verkeersbelasting verslechtert. De klinkers liggen los en het wegdek is oneffen. Dit levert naast discomfort ook geluidsoverlast op. De cluster verkeer adviseert ons de bebouwde kom in te richten middels een asfaltplateau met versmalling, zoals deze in 2022 is gerealiseerd in de Borgerderweg in Odoorn nabij de Andries Diepenbrugweg. Dit project voorziet hierin. De afdeling groen zorgt voor de groene invulling (haagjes).

195: Slenerweg (rotonde Hoofdweg – gemeentegrens) Klijndijk
In 2022 heeft de Provincie Drenthe een deel van de Slenerweg in Klijndijk voorzien van een nieuwe deklaag en graskeien. Het blijkt nu dat deze onevenredig veel verkeerslawaai oplevert. De Provincie gaat extra maatregelen nemen om dit in 2023 te herstellen. De weg zal hierdoor weer tijdelijk worden afgesloten.
Op de meerjarenplanning staat al enkele jaren een gemeentelijk project voor de Slenerweg. In het weggedeelte tussen de N34 en Odoornerveen is over een lengte van 350 meter ernstige scheurvorming in het asfalt opgetreden. Ondanks regelmatig klein onderhoud komt de schade snel terug. Middels bakfrezen en het aanbrengen van een nieuwe deklaag willen we dit weggedeelte versterken.

188: Zuiderstraat (Zuidelijke 2/3 weg - Hoofdstraat) Buinerveen (voorbereiding)
Deze weg is in zeer slechte staat. De kanten zijn verzakt en er zitten matig tot ernstige oneffenheden in de weg. In de bebouwde kom van Buinerveen leidt dit tot trillingen in de woningen en lawaaioverlast. Het is noodzakelijk deze weg binnen nu en 2 jaar aan te pakken. Vervanging van het hoofdriool wordt in de plannen meegenomen. Ook is het de bedoeling om een nieuw regenwaterriool aan te leggen. Binnen de bebouwde kom wordt de weg ingericht als 30km/u zone.
Het plan is complex en grootschalig. Dit jaar willen wij met de voorbereiding starten. Het voorbereidingskrediet financieren we deels uit wegen en deels uit riolering.

Incidenteel: Vervangen PL binnen de bebouwde kommen
Normaliter wordt de verlichting verbeterd als ook de weg wordt aangepakt. Door de versnelde verduurzaming van de openbare verlichting (apart 6-jarig project) is veel verlichting al aangepast. Dat betekent dat dit jaar een deel van het reguliere OV-krediet voor de in uitvoering komende wegenprojecten niet nodig is. Wij stellen voor een deel krediet toe te voegen aan het verduurzamingsproject verlichting, zodat de lampen in de bebouwde kom versneld worden overgezet naar LED. Naar verwachting kan het reguliere budget openbare verlichting hierdoor na volgend jaar worden afgebouwd.

Riolering

Incidenteel: Haarakkersweg Exloo, aanvullend krediet
Binnen het investeringsvoorstel 2022 is reeds geld voor dit project beschikbaar gesteld. Doel was het gedeeltelijk uitvlakken van het maaiveld, het opwerpen van een grondwal en het graven van een watergang. Uit nader onderzoek is gebleken dat de waterproblemen alleen goed kunnen worden opgelost als ook aanvullend verticale infiltratie wordt aangebracht met een overloop naar een afvoerende leiding richting de wadi aan de Buinerweg.
Hiervoor wordt nu aanvullend krediet aangevraagd.

51. Beukenlaan Nieuw Buinen (voorbereiding)
Het bestaande riool ligt onder de bomenrij. Inmiddels is gebleken dat meerdere bomen op dit tracé een beperkte levensverwachting hebben. Bij verwijdering van de bomen zal schade toegebracht worden aan de onderliggende riolering. Aangezien de kap noodzakelijk is gebleken wordt van de situatie gebruik gemaakt om het bestaande riool te verwijderen en een nieuw riool in de weg aan te leggen. Het betreft 'werk-met-werk' met discipline wegen en groen.
Dit jaar wordt een voorbereidingskrediet vanuit riolering vrijgemaakt. De gelden voor uitvoering (riolering en groen) wordt in 2024 opgevoerd.

1. Zuiderdiep Drouwenermond (aanpassing drukriool)
De hoofdpersleiding wordt verlegd van gedeeltelijk particulier- naar openbaar terrein. De mantelbuis is van het waterschap, de persleiding van de gemeente. Het betreft daarmee een co-productie van gemeente en waterschap Hunze & Aa's. Het nieuwe tracé valt binnen het plangebied van de te ontwikkelen woningbouw aan de Zuiderdiep. De verlegging zal middels 'werk-met-werk' worden meegenomen in het bouwrijp maken van het woningbouwproject.

3. Kavelingen Valthermond (renovatie gemalen)
De technische levensduur is meerdere jaren verlengd door het kwaliteit van het eigen onderhoud. Om de werking van de rioolgemalen en daarmee het rioolstelsel te kunnen waarborgen dienen de kasten en binnenwerk vervangen te worden.

Verkeer

426: Dwarskade Nieuw Buinen

Het Dwarsdiep is in het GVVP gecategoriseerd als Gebiedsontsluitingsweg lokaal, als onderdeel van de route N379-Zuiderdiep-Noorderdiep-Dwarsdiep-N374. Daarnaast zijn de wegen Dwarsdiep en Dwarskade in het GVVP aangewezen als "Bovenregionale fietsverbinding/hoofdfietsstructuur primair". Met dit project wordt de positie van de fiets verbeterd door de Dwarskade her in te richten als fietsstraat en de functie 'Gebiedsontsluitingsweg Lokaal' op het Dwarsdiep wordt verbeterd, onder andere door de kruispunten Dwarsdiep-Parklaan en Dwarsdiep-Noorderdiep her in te richten.
Dit jaar wordt het project uitgevoerd. Voor het project is in 2022 [redacted] beschikbaar gesteld uit het budget GVVP. Inmiddels is subsidie voor dit project toegekend vanuit 'Veilig en Bereikbaar Drenthe'. Deze ziet u cijfermatig terug in bijlage 1a. Door deze subsidie hoeft geen extra GVVP geld te worden toegevoegd aan het project.
Conform investeringsprogramma 2022 (collegebesluit 24 mei 2022, MP 49624-2022) worden nu de kredieten voor wegen en openbare verlichting beschikbaar gesteld.

425: Valtherweg - Exloërweg Exloo - Valthe

In het GVVP zijn de Valtherweg en Exloërweg tussen de Oude Dijk in Exloo en de Hondsrugweg in Valthe gecategoriseerd als Erftoegangsweg A. Deze functie houdt in dat binnen de bebouwde kom een maximum snelheid van 30 km/u en buiten de bebouwde kom een maximum snelheid van 60 km/u gewenst is. Met dit project wordt deze weg ingericht conform de vastgestelde wegcategorie.
Dit jaar wordt het project uitgevoerd. Voor het project is in 2022 [redacted] beschikbaar gesteld uit het budget GVVP en [redacted] voor de uitvoering van groen. Inmiddels is subsidie voor dit project toegekend vanuit 'Veilig en Bereikbaar Drenthe'. Deze ziet u cijfermatig terug in bijlage 1a. Door deze subsidie hoeft geen extra GVVP geld te worden toegevoegd aan het verkeerproject.
Het resterende budget voor openbare verlichting komt in dit voorstel beschikbaar.

428: Zuiderdiep (afwaardering 60 km) Drouwenermond

In het GVVP is het Zuiderdiep in Drouwenermond gecategoriseerd als Erftoegangsweg (deels als A en deels als B). Deze functie houdt in dat binnen de bebouwde kom een maximum snelheid van 30 km/u en buiten de bebouwde kom een maximum snelheid van 60 km/u gewenst is. Op dit moment geldt op deze weg een maximum snelheid van 70 km/u, passend bij een autoweg binnen de bebouwde kom. Gezien de openheid tussen de beperkte bebouwing kan deze weg niet geloofwaardig ingericht worden als 30 km/u-zone. Daarom wordt de bebouwde kom verkleind, waardoor een groot deel van het Zuiderdiep buiten de bebouwde kom komt te liggen. Op dit deel wordt 60 km/u-zone ingevoerd. Zowel aan de zijde van de Drentse Mondenweg als aan de zijde van Stadskanaal is het Zuiderdiep wat dichter bebouwd. Hier blijft een stukje bebouwde kom over en wordt een 30 km/u-zone ingevoerd.
Vorig jaar is een startkrediet beschikbaar gesteld om – samen met de aanwonenden – te komen tot een nieuwe inrichting. De plannen vorderen gestaag. Uitvoering kan in 2024 plaatsvinden. Dit legt beslag op nagenoeg alle resterende budgetten voor het GVVP.

Groen

901 2e Exloërmond (totale kern)
Het groen in de kern Tweede Exloërmond wordt op diverse locaties kleinschalig opgeknapt waar nodig. Dit betreft het incidenteel kappen/aanplanten van nieuwe bomen en het renoveren van beplanting/gazon. Bij de aanplant van nieuwe bomen is het uitgangspunt om inheemse, klimaatbestendige en verschillende soorten te gebruiken. Dit zorgt voor verhoging van de biodiversiteit en verminderd de kwetsbaarheid de huidige vaak monotone boomlaanstructuren. Locaties waar op straat of wijkniveau een grootschalige renovatie van het groen nodig is, zijn als apart project opgevoerd in de meerjarenplanning. Dergelijke projecten kenmerken zich door een uitgebreidere inwonersparticipatie.

905 Exloërkijl-Zuid (2e Exloërmond)
De bomenrij (eiken) aan de Exloërkijl-Zuid wordt gedund. De bomen zijn in het verleden dicht op elkaar geplant om snel een beeld te verkrijgen. Door een dunning uit te voeren kunnen de overblijvende bomen zich beter verder ontwikkelen en kan een hogere leeftijd van de bomenlaan worden bereikt. Dit is waardevol, want juist oude bomen in onze leefomgeving leggen veel koolstofdioxide (broeikasgas) vast en zijn erg belangrijk voor verschillende diersoorten. De verwachting is dat de bomen die blijven staan binnen enkele jaren weer een gesloten kronendek vormen.
In de berm tussen de bebouwde kom van Valthermond en de bebouwde kom van Tweede Exloërmond worden maatregelen getroffen om de biodiversiteit te verhogen door inheemse struiken aan te planten en kruiden in te zaaien die voorkomen in bosranden.

907 Daalkampen II (Borger)
Het huidige groen in de wijk Daalkampen (Borger) wordt op diverse plekken opgeknapt waar nodig. Dit betreft het incidenteel kappen/aanplanten van nieuwe bomen en het renoveren van beplanting/gazon. De inwonersparticipatie voor dit project is gezamenlijk opgepakt met de participatie m.b.t. de uitbreiding van Borger-West.

913 Trechterbeker (Borger)
De bomenrij (eiken) aan de Trechterbeker in Borger wordt gedund. De bomen zijn in het verleden dicht op elkaar geplant om snel een beeld te verkrijgen. Door een dunning uit te voeren kunnen de overblijvende bomen zich beter verder ontwikkelen en kan een hogere leeftijd van de bomenlaan worden bereikt. Dit is waardevol, want juist oude bomen in onze leefomgeving leggen veel koolstofdioxide (broeikasgas) vast en zijn erg belangrijk voor verschillende diersoorten. De verwachting is dat de bomen die blijven staan binnen enkele jaren weer een gesloten kronendek vormen.

928 Melkweg rotonde (Klijndijk)
Het groen bij de rotonde in Klijndijk wordt opnieuw ingericht en opgeknapt zodanig dat deze goed te onderhouden is, aantrekkelijk is als herkenningspunt en een meerwaarde heeft voor de biodiversiteit.

942 Noorderdiep Brughuus (Valthermond)
De groenvakken aan het Noorderdiep in de omgeving van het Brughuus worden gerenoveerd. Deze zijn verouderd en versleten. Incidenteel wordt een nieuwe boom aangeplant mocht hier ruimte voor zijn.

943 Valthermond (totale kern)
Het groen in de kern Valthermond wordt op diverse locaties kleinschalig opgeknapt waar nodig. Dit betreft het incidenteel aanplanten van nieuwe bomen en het renoveren van beplanting/gazon. Bij de aanplant van nieuwe bomen is het uitgangspunt om inheemse, klimaatbestendige en verschillende soorten te gebruiken. Dit zorgt voor verhoging van de biodiversiteit en verminderd de kwetsbaarheid van de huidige vaak monotone boomlaanstructuren. Locaties waar op straat of wijkniveau een grootschalige renovatie van het groen nodig is, zijn als apart project opgevoerd in de meerjarenplanning. Dergelijke projecten kenmerken zich door een uitgebreidere inwonersparticipatie.

945 Zuiderdiep 237-253/ 324-369 (Valthermond)
De bomenrijen op locaties aan het Zuiderdiep wordt gedund. De bomen zijn in het verleden dicht op elkaar geplant om snel een beeld te verkrijgen. Door een dunning uit te voeren kunnen de overblijvende bomen zich beter verder ontwikkelen en kan een hogere leeftijd van de bomenlaan worden bereikt. Dit is waardevol, want juist oude bomen in onze leefomgeving leggen veel koolstofdioxide (broeikasgas) vast en zijn erg belangrijk voor verschillende diersoorten. De verwachting is dat de bomen die blijven staan binnen enkele jaren weer een gesloten kronendek vormen.

Reeds gefinancierd project: Aukje Wolf Park
De bruggen in het Aukje Wolf Park worden vervangen en de halfverharde schelpenpaden worden vervangen voor een meer duurzamere en onderhoudsarmere soort. De oevers rondom de vijver worden opgeknapt om een opener beeld op het water te creëren voor wandelaars. Middels een separaat collegevoorstel is hiervoor dekking gevraagd (MP 107122-2022). Met de vaststelling van de BERAP 1 komt dit budget beschikbaar.

Verder financiert de cluster Groen mee aan de combinatieprojecten;
- Buinerweg (Dorpstraat - komgrens) Ees (project 243)
- Vrijheidslaan (Zuiderdiep – Noorderdiep) Valthermond (project 247)
- Hoofdstraat Odoorn, zuidelijk komportaal (project 160)
- Valtherweg - Exloërweg, 60 km inrichting (project 425)